

Meld. St. 21

(2016–2017)
Melding til Stortinget

Lærelyst
– tidlig innsats og kvalitet i skolen



DESENTRALISERT KOMPETANSEUTVIKLING

PLAN FOR SKOLEBASERT KOMPETANSEUTVIKLING
I REGION KRISTIANSAND 2022-2023

REGION KRISTIANSAND
OPPVEKSTNETTVERKET

Innhold

Forord.....	2
2 Partnerskap i ordningen.....	2
3. Hovedstrategier og teorigrunnlag i Region Kristiansand	2
3.1 Kapasitetsbygging på alle nivå.....	2
3.1.1 Profesjonelle læringsfelleskap.....	3
3.1.2 Innovativ og samarbeidsorientert ledelse.....	3
3.1.3 Lærende nettverk	3
4. Lokal ordning for kompetanseutvikling.....	4
4.1 Mål:	4
4.1.1 Sektormål for grunnopplæringen	4
4.1.2 Lokale mål og innhold.....	4
4.2 Målgruppe	4
4.3 Analyse av kompetansebehov	4
5. Organisering	5
5.1 Organisering i Region Kristiansand.....	5
5.1.1 Styringsgruppe	5
5.1.2. Kompetansenettverk	5
5.1.3 Utviklingsteam	5
5.1.4 Lærende nettverk	6
5.1.5 Skolebaserte kompetansetiltak.....	6
5.2 Organisering på UiA.....	7
5.3 Samarbeid og arbeidsmåter	7
5.3.1 Digitale ressurser.....	8
6. Rolleavklaringer	8
6.1 Region Kristiansand	8
6.2 UiA	8
7. Evaluering og rapportering.....	8
7.1 Rapportering.....	8
8. Kompetansemidler.....	8

Forord

Region Kristiansand er blant landets største regioner, med totalt 75 skoler spredt utover et geografisk stort område.

Bakgrunn for Desentralisert ordning for kompetanseutvikling er Meld.St.21 (2016–2017) Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen og «Retningslinjer for tilskuddsordninger for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnopplæring». Regionens Strategiplan og Partnerskapsavtale mellom UiA og Region Kristiansand danner rammene for denne planen.

Ordningen skal bidra til å øke kompetansen og kvaliteten i grunnskolene i Region Kristiansand i partnerskap med universitet eller høyskole.

2 Partnerskap i ordningen

Region Kristiansand har i ordningen inngått et partnerskap med UiA. Formålet med partnerskapet er kapasitetsbygging på den enkelte skole, i kommunen, i regionen og på UiA. Det skjer gjennom å utvikle en kultur for læring, hvor vi lærer av hverandre gjennom utforskning og utvikling og blir kollektivt opptatt av forbedringsprosesser. Sektormålene rammer inn og gir retning for innholdet sammen med regionens strategier og mål.

3. Hovedstrategier og teorigrunnlag i Region Kristiansand

3.1 Kapasitetsbygging på alle nivå

Kapasitetsbygging skjer gjennom å utvikle en kultur for læring der ansatte lærer av hverandre og blir kollektivt opptatt av forbedringsprosesser. Det er ikke et mål å skape flest mulig nyvinninger, men heller å oppnå innsikt i nye mønster som gjør ansatte i stand til å fokusere dypere på hvordan strategier for å bedre vilkårene for elevers utvikling og læring henger sammen. Intern og ekstern evaluering fremmer disse lærings- og forbedringsprosessene.

Å bygge kapasitet handler om å:

1. utvikle felles verdier, ferdigheter og kunnskap hos alle ledere og ansatte
2. ha fokus på noen få mål
3. opprettholde innsats og fokus over flere år

(Fullan, 2017, Strategiplan for utviklingsarbeidet i oppvekstfeltet Region Kristiansand 2020-2025)

3.1.1 Profesjonelle læringsfellesskap

Målet med profesjonelle læringsfellesskap er å skape bærekraftig læring blant ansatte, for å øke barns og elevers trivsel og læringsutbytte. Denne læringen må foregå både individuelt og kollektivt. For å oppnå kollektive prosesser må ansatte få tilgang til ny felles kunnskap, dele praksiserfaringer og reflektere over disse i fellesskap (Stoll, 2010, Strategiplan for utviklingsarbeidet i oppvekstfeltet Region Kristiansand 2020-2025).

3.1.2 Innovativ og samarbeidsorientert ledelse

For å lykkes med å skape varige endringer krever det innflytelse, deltakelse og aktørskap fra ledelsen i ulike læringsprosesser.

Utviklingsorienterte profesjonsfellesskaper utvikles gjennom samarbeidskulturer basert på tillit mellom ansatte og ledere.

For å lede lærende organisasjoner der alle er ansvarlige og ledelse er distribuert, må ledere lytte til og ta hensyn til ansattes profesjonsutøvelse og meninger gjennom demokratiske beslutningsprosesser (Paulsen & Aas, 2017, Strategiplan for utviklingsarbeidet i oppvekstfeltet Region Kristiansand 2020-2025).

3.1.3 Lærende nettverk

Arbeid i lærende nettverk har som mål å bygge strukturer og kulturer for organisasjons- og praksisutvikling. Nettverkene er arenaer for erfaringsutveksling og refleksjon, både internt på skoler og mellom skoler. Arbeidet skal ta utgangspunkt i konkrete eksempler fra praksis og støttes opp av relevant teori og forskning (Lund, 2011, Strategiplan for utviklingsarbeidet i oppvekstfeltet Region Kristiansand 2020-2025).

Nettverkssamlinger organiseres som *dialogkonferanser*, med følgende fire hoveddeler:

1. Teori: Faglitteratur, forskning ... presenteres i plenum
2. Erfaringsdeling: Praksisinnlegg i plenum
3. Skole møter skole/ trinn møter trinn/lærer møter lærer: Dialog, ideutveksling og refleksjon rundt praksis i grupper
4. Refleksjoner og dialog rundt tema: Veien videre ved egen skole/trinn i grupper

For at læringen som skjer i nettverkssamarbeidet skal overføres til den enkelte organisasjon eller enhet, er det sentralt med kunnskapsutviklende tilnæringsmåter. Lærende møter gir ofte høyere grad av felles ansvar, dypere analyser og mer bærekraftige utviklingstiltak (Roald, 2013, Strategiplan for utviklingsarbeidet i oppvekstfeltet Region Kristiansand 2020-2025)

4. Lokal ordning for kompetanseutvikling

4.1 Mål:

4.1.1 Sektormål for grunnopplæringen

- Alle har et godt og inkluderende læringsmiljø.
- Barn og unge som har behov for det, får hjelp tidlig, slik at alle får utviklet potensialet sitt.
- Ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse
- Alle lykkes i opplæringen og utdanningen

Sektormålene for barnehage og skole utgjør rammen for bruken av midlene

4.1.2 Lokale mål og innhold

1. Økt kvalitet i opplæringsarenaene for alle barn og unge i region Kristiansand
2. Styrket kollektiv kompetanse i barnehager og skoler ut fra lokale behov, gjennom partnerskap med universitet eller høyskole
3. Økt kvalitet i barnehage- og lærerutdanningene ved UiA

Region Kristiansand sine strukturer og organisering skal legge til rette for å styrke den kollektive kompetansen gjennom lærende nettverk og skolebasert kompetanseutvikling. Lokale behov danner utgangspunkt for utforskning, utvikling og samskaping mellom Region Kristiansand og Universitetet i Agder i det etablerte partnerskapet.

Skolene, sammen med skoleeier, velger et utviklingsområde basert på analyser av kompetansebehov. Innholdet i arbeidet speiler de gjennomgående temaene fra Overordnet del (kap. 3.5) og LK20.

4.2 Målgruppe

«Målgrupper for kompetansetiltakene i tilskuddsordningen er lærere, ledere og andre ansatte i barnehager og skoler, og andre i organisasjonen rundt som bidrar til kvalitet i tilbudet til barn og unge. Partnerskapet mellom universitet og høyskoler og praksisfeltet skal også bidra til å styrke lærerutdanningene».

(Retningslinjer for tilskuddsordninger for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnopplæring)

4.3 Analyse av kompetansebehov

Den enkelte kommune gjør fortløpende analyser av skolenes behov gjennom kommunenes etablerte rutiner for drift og resultatanalyser. Hver sone har etablert et utviklingsteam som driver arbeidet i Sonene. Her møtes skoleeier, UiA, tillitsvalgte og representanter for skolelederne jevnlig, og gjør vurderinger og justeringer for å i størst mulig grad imøtekomme de lokale definerte

behovene. Dette danner utgangspunkt for de tiltakene som til enhver tid igangsettes

Eiere og universiteter og høyskoler skal samarbeide om å vurdere kompetansebehov, planlegge og gjennomføre tiltak i barnehager og skoler. (Retningslinjer for tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole- Lovdata)

5. Organisering

5.1 Organisering i Region Kristiansand

Organisering av ordningen er forankret i *Strategiplan for utviklingsarbeidet i oppvekstfeltet Region Kristiansand 2020-2025, Regionplan Agder 2030* og i forskriften; *Retningslinjer for tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnopplæring*. Region Kristiansand har utarbeidet en plan for ordningen for samme tidsrom, som blir justert hvert år.

5.1.1 Styringsgruppe

Region Kristiansand består av seks kommuner: Birkenes, Iveland, Kristiansand, Lillesand, Lindesnes og Vennesla. Oppvekstnettverket for Region Kristiansand består av oppvekstansvarlige fra hver kommune, og hovedtillitsvalgt i LO kommune og Utdanningsforbundet. Oppvekstnettverket, sammen med representant fra private barnehager og UiA, utgjør styringsgruppen for arbeidet med tilskuddsordningene i region Kristiansand.

5.1.2. Kompetansenettverk

Rådgivere fra alle kommunene utgjør det regionale kompetansenettverket sammen med hovedtillitsvalgt i fagforbundet, Utdanningsforbundet og representanter fra UiA. Region Kristiansand har ansvar for å lede og organisere kompetansenettverkene.

Kompetansenettverkene ledes av representant fra Oppvekstnettverket og koordineres av utviklingsveileder/e i Region Kristiansand.

5.1.3 Utviklingsteam

Regionen er i ordningen delt inn i fire soner:

1. Birkenes og Lillesand
2. Iveland og Vennesla
3. Kristiansand
4. Lindesnes

Hver sone har et utviklingsteam bestående av skoleeiere, rådgivere, UiA, rektorer og tillitsvalgte. Utviklingsteamene har ansvar for vurdering av kompetansebehov, planlegging, gjennomføring og evaluering av tiltak. Leder for utviklingsteamene koordinerer dette samarbeidet.

5.1.4 Lærende nettverk

Det er i de lærende nettverkene i sonene at hovedaktivitetene i Dekomp finner sted. Dette er kjernen i ordningene i Region Kristiansand, og omfatter alle skolene i regionen. Dette skal ivareta målsettingen om et likeverdig opplæringstilbud av høy kvalitet for alle barn i Region Kristiansand.

Hver av sonene har ett lærende nettverk, med unntak av Kristiansand som er delt opp i fire lærende nettverk på grunn av størrelse (Vest, Sentrum/Nord, Øst og Lund).

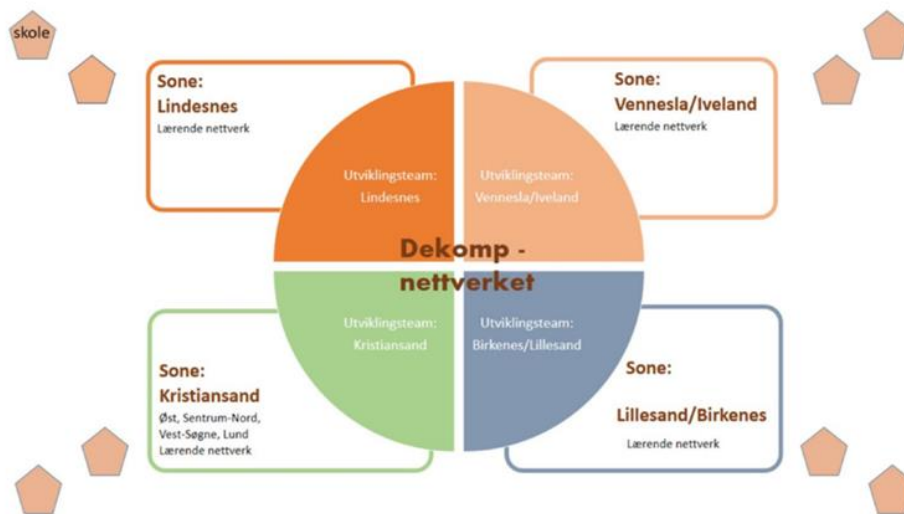
I de lærende nettverkene møtes ledere og ressurslærere fra hver skole. Deling av erfaringer og kunnskap fra skolebaserte kompetansetiltak er en sentral del av innholdet i nettverkssamlingene.

Læringen som skjer gjennom tiltak i en sone skal overføres til de andre sonene i regionen gjennom Kompetansenettverk Dekomp.

5.1.5 Skolebaserte kompetansetiltak

På bakgrunn av lokale vurderinger kan utviklingsteamene iverksette skolebaserte kompetansetiltak i skoler. Disse skal planlegges, gjennomføres og evalueres i samarbeid mellom skoleeier, skolene og UiA.

Utviklingspartner fra UiA bidrar med veiledning knyttet til forankring og konkretisering av innholdet i tiltaket og oppdaterte faglige innspill i personalet innen valgt tematikk. En viktig del av arbeidet er også å støtte skolens prosesser i aksjonslæringssykluser og veiledning av lokal utviklingsgruppe som leder arbeidet i sitt profesjonelle læringsfellesskap. Det er naturlig at utviklingspartner fra UiA er opptatt av, og følger med på, læringssløyfer i løpet av perioden, fortrinnsvis også helt ut i barnegruppe/klasserom. I samråd med utviklingspartner fra UiA, kan også observasjon av undervisning brukes som et verktøy i arbeidet. Skoleeier følger enhetene som går inn i skolebaserte kompetansetiltak tett, og samarbeider med både utviklingspartnerne fra UiA, utviklingsteamet, lokal utviklingsgruppe.



Illustrasjon: Organisering av Dekomp Region Kristiansand

5.2 Organisering på UiA

UiA er utviklingspartner og skal samhandle med skoleeier og skolene i Region Kristiansand.

UiA har en intern styringsgruppe som er ansvarlig for å følge opp tilskuddsordningene på UiA, og som blant annet skal sikre en intern forankring av beslutninger relatert til ordningene.

Det er etablert en arbeidsgruppe med faglig leder, tre koordinatorene for grunnskole, videregående og barnehage samt en administrativ. Disse personene jobber tett med skoleeier og utviklingsteamet i sonene i regionen.

Faglig leder har overordnet faglig ansvar for tilskuddsordningene og for samarbeidet med regionen. Det etableres fagteam ved UiA som er samarbeidspartner(e) for de ulike sonene i regionen.

5.3 Samarbeid og arbeidsmåter

I Dekomp ordningen får kommunene i Regionen utviklingsstøtte fra utviklingspartnere (UiA) gjennom samskaping i utviklingsteam, utviklingsnettverk og direkte på enkeltskoler gjennom skolebaserte kompetansetiltak.

Samskaping med UiA rundt kompetansetiltak på flere nivå, kan øke sannsynligheten for å lykkes med det doble formålet i ordningen: De profesjonelle fellesskapene på skolene inspireres til å jobbe mer forskningsinformert, og erfaringer fra praksisfeltet kobles sammen med teori. Partnerskap mellom universiteter eller høyskoler og praksisfeltet skal også bidra til å styrke lærerutdanningene.

5.3.1 Digitale ressurser

Region Kristiansand og UiA skal samarbeide om utvikling og deling av digitale ressurser til bruk i skoler i regionen og på Agder. De digitale ressursene skal forsterke utviklingen av kollektive læringsprosesser i regionen, i sonene og i den enkelte skole.

6. Rolleavklaringer

6.1 Region Kristiansand

Det er kommunene i Region Kristiansand som har det overordnede ansvar for kompetanseutviklingen i sine skoler. Kommunene skal samarbeide med UiA om å definere behov og prioritere satsingsområder/tiltak for kompetanseutviklingen.

6.2 UiA

Som samarbeidspartner har UiA delansvar for å bidra til utvikling av skolene i regionen. UiA skal gjennom å være en faglig og pedagogisk samarbeidspartner, tilføre og bistå i utvikling av kompetanse i henhold til de satsingsområdene Region Kristiansand og UiA er enige om, og som kommer frem av Regionens søknad til Statsforvalteren.

UiA har som samarbeidspartner mål om å bidra til å utvikle skolene som lærende organisasjoner gjennom å tilrettelegge for gode læringsprosesser i lærende nettverk og skolebaserte kompetansetiltak. De skal også legge til rette for at lærerstudenter bringer perspektiver fra UH-sektoren med seg inn i sin praksis i skoler.

7. Evaluering og rapportering

7.1 Rapportering

Skoleeier i hver sone har sammen med utviklingspartner fra UiA ansvar for den årlige rapporteringen til Statsforvalteren.

Samarbeidet evalueres i styringsgruppen for kompetanseordningene. Evalueringene avholdes årlig, innen 1. november.

8. Kompetansemidler

Midlene som tildeles Region Kristiansand vil bli fordelt mellom regionale tiltak og initiativ i sonene fordelt på lærerårsverk (GSI).

Kommunenes egenfinansiering på minimum 30%:

Administrasjon og ledelse i den enkelte sone:

Møtevirksomhet, reisekostnader og administrativ ledelse. Driftskostnader og utgifter i forbindelse med kontorplass og for utviklingsveileder/e i vertskommunen.

I den enkelte kommune og skole:

Utgifter til møtevirksomhet i utviklingsteam- og grupper (reise, tid, lokaler og bevertning ...)

Reiseutgifter, vikartimer og tidsressurser for ledelsen og ressurslærere (ev. andre deltakere) i forbindelse med lærende nettverk/utviklingsnettverk og ev. andre samarbeidsarenaer og kompetansetiltak i ordningen.